15 Απριλίου 2018

Τι κρύβεται πίσω από τη «μετάλλαξη» καλών ανθρώπων σε διαδικτυακά τρολ

/ Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός

Το βράδυ της 17ης Φεβρουαρίου, η καθηγήτρια Mary Beard ανάρτησε στο Twitter

μια φωτογραφία της. Από μόνη της, η κίνηση αυτή δεν έχει ενδιαφέρον, ιδιαίτερα σε μια εποχή που οι χρήστεςκοινωνικών δικτύων «ανεβάζουν» εκατομμύρια φωτογραφίες τους online.

Αυτό που έχει ενδιαφέρον είναι ότι η Beard απαθανάτισε τον εαυτό της την ώρα που έκλαιγε…

Η καθηγήτρια κλασσικών σπουδών του Πανεπιστημίου του Κέιμπριτζ, που αριθμεί σχεδόν 200.000 ακολούθους στο Twitter, ήταν αναστατωμένη μετά από την «καταιγίδα» αρνητικών σχολίων και διαδικτυακής βίας που δέχτηκε online.

Αφορμή για το bullying που υπέστη ήταν ένα σχόλιο που έκανε για την Αϊτή.

Και τι έγραφε αυτό το σχόλιο;

> ***«Φυσικά κάποιος δεν μπορεί να συγχωρέσει την φερόμενη ως συμπεριφορά εργαζομένων της Oxfam στην Αϊτή και αλλού. Αλλά αναρωτιέμαι πόσο δύσκολο πρέπει να είναι να διατηρείς "πολιτισμένες" αξίες μέσα σε μια ζώνη καταστροφής. Και σε γενικά πλαίσια συνεχίζω να σέβομαι όσους πηγαίνουν και βοηθούν τον κόσμο που έχει ανάγκη –εκεί που οι περισσότεροι από εμάς δεν θα πατούσαμε το πόδι μας».***

Στις αρχές του χρόνου, η γνωστή ανθρωπιστική οργάνωση βρέθηκε αντιμέτωπη με ένα σκάνδαλο «μεγατόνων», με εργαζόμενούς της να κατηγορούνται ότι εκμεταλλεύτηκαν σεξουαλικά ταλαιπωρημένους πολίτες της Αϊτής μετά από τον καταστροφικό σεισμό του 2010.

Το σχόλιο της καθηγήτριας προκάλεσε «θύελλα» αντιδράσεων από τους χρήστες του κοινωνικού δικτύου και καθηγήτρια δέχτηκε σφοδρές επικρίσεις για την τοποθέτησή της.

Σε δεύτερο tweet της έγραψε: «Αν θέλετε να ξέρετε, κάθομαι εδώ και κλαίω. Πραγματικά δεν είμαι η σιχαμένη αποικιοκράτης, που λέτε ότι είμαι. Μιλάω μέσα από την καρδιά μου (και φυσικά μπορεί να κάνω λάθος). Αλλά όσα ακούω ως αντίδραση δεν είναι σωστά, πραγματικά δεν είναι. Θα επιστρέψω σύντομα».

Οι επικριτές της, εκτός από την Beard, έβαλαν στο «στόχαστρο» και όσους συμφώνησαν με το αρχικό της σχόλιο ή τόλμησαν να πουν εκ των υστέρων ότι η τοποθέτησή της συνάδει με την πραγματικότητα.

Αποδέκτης οργής και κριτικής υπήρξε και η επίσης ακαδημαϊκός του Κέιμπριτζ

Priyamvada Gopal, που έγραψε άρθρο για να εκφράσει τη διαφωνία της με την Beard.

Η υπόθεση αυτή δεν είναι μοναδική στο χώρο των κοινωνικών δικτύων. Αποτελεί ένα «φαινόμενο» που εμφανίζεται όλο και πιο συχνά στο διαδίκτυο και αντί με το πέρασμα του χρόνου να μειώνεται η έντασή του, φαίνεται ότι εντείνεται.

Video: Το «εργοστάσιο» των trolls της Ρωσίας

Το «κίνημα» αυτό φαίνεται ότι αναγκάζει πολλούς ανθρώπους να σιωπήσουν και να εγκαταλείψουν τα κοινωνικά δίκτυα –ουσιαστικά μειώνοντας την ποικιλία των φωνών και των απόψεων στο διαδίκτυο.

Έρευνα του 2017 έδειξε ότι το 40% των ενήλικων Αμερικανών έχει δεχτεί διαδικτυακό bullying. Μάλιστα, οι μισοί εξ' αυτών αποκάλυψαν ότι οι επιθέσεις εναντίον τους ήταν ιδιαιτέρως βίαιες ενώ δέχτηκαν και ακόμη και απειλές για τη σωματική τους ακεραιότητα.

Η δυνατότητα διάδοσης ιδεών μέσω ανθρώπινων δικτύων επέτρεψε τη δημιουργία του σύγχρονου κόσμου. Είναι, άλλωστε, δεδομένο ότι το διαδίκτυο δίνει στην ανθρωπότητα τη δυνατότητα να συνεργάζεται και να επικοινωνεί με έναν μοναδικό τρόπο.

Αντί, όμως, οι χρήστες ανά τον κόσμο να εκμεταλλεύονται το μοναδικό αυτό «εργαλείο» για να πολλαπλασιάζουν τις επαφές τους ανά τον κόσμο, φαίνεται ότι το χρησιμοποιούν για να συγκρούονται και να διαφωνούν... Το ερώτημα, λοιπόν, που γεννάται είναι γιατί οι ίδιοι άνθρωποι που στις καθημερινές διαπροσωπικές επαφές τους είναι ευγενικοί, βγάζουν ένα εντελώς διαφορετικό πρόσωπο στα κοινωνικά δίκτυα και τα φόρουμ;

Πώς μπορούμε να ξαναμάθουμε τις τεχνικές συνεργασίας, που επέτρεψαν στο είδος μας να «ανθίσει» και να δημιουργήσει;

Η καλοσύνη προς τους άλλους ανθρώπους

Στο εργαστήριο Ανθρώπινης Συνεργασίας στο Πανεπιστήμιο του Γέιλ, οι ερευνητές ζητούν από πολίτες να παίξουν ένα παιχνίδι που τους επιτρέπει να κατανοήσουν πώς και γιατί συνεργάζονται οι άνθρωποι.

Τέσσερις παίκτες, που βρίσκονται σε διαφορετικές τοποθεσίες, λαμβάνουν το ίδιο ποσό χρημάτων για να διαχειριστούν κατά τη διάρκεια του παιχνιδιού. Στη

συνέχεια, οι ερευνητές τους ρωτούν πόσααπό αυτά τα χρήματα θα βάλουν στον κοινό λογαριασμό, εξηγώντας τους ότι αυτό το «ταμείο» στη συνέχεια θα διπλασιαστεί και θα μοιραστεί ισομερώς στους τέσσερις παίκτες.

– Πηγή: Pixabay

Στόχος είναι να ολοκληρώσουν ένα μεγάλο project, όπως θα ήταν στην πραγματική ζωή η κατασκευή ενός νοσοκομείου.

Παρότι οι παίκτες γνωρίζουν ότι είναι πιο εύκολη η συμμετοχή στο ταμείο αυτό, καθώς κανένας δεν θα είναι σε θέση να ολοκληρώσει το project μόνος του, κάποια στιγμή μπήκε στη μέση το προσωπικό στοιχείο.

Σκεπτόμενοι με οικονομικούς όρους, οι παίκτες αντιλαμβάνονται ότι θα βγάλουν περισσότερα χρήματα εάν είναι μόνοι τους.

«Πρέπει να το σκεφτούμε με την οπτική ματιά ενός μεμονωμένου προσώπου» λέει ο υπεύθυνος του εργαστηρίου Ντέιβιντ Ραντ, και συνεχίσει: «Όταν ο παίκτης βάζει ένα δολάριο στο ταμείο, αμέσως τα δολάρια γίνονται δύο και στη συνέχεια μοιράζονται δια του τέσσερα. Αυτό σημαίνει ότι ο παίκτης παίρνει πίσω 50 σεντς για κάθε δολάριο που επενδύει».

Η ομάδα του Ραντ έχει παίξει αυτό το παιχνίδι με χιλιάδες παίκτες. Το 50% των παικτών πρέπει να απαντήσουν άμεσα –μέσα σε 10 δευτερόλεπτα- ενώ οι υπόλοιποι έχουν όσο χρόνο χρειάζονται για να σκεφτούν όλες τις παραμέτρους. Τα ερευνητικά αποτελέσματα είναι πολύ ενδιαφέροντα… Όπως φαίνεται, οι παίκτες που αναγκάζονται να πάρουν γρήγορα τις αποφάσεις τους και ακολουθούν το ένστικτό τους είναι συνήθως πιο γενναιόδωροι απ’ όσους έχουν χρόνο να αναλύσουν όλα τα δεδομένα.

«Υπάρχουν αποδείξεις ότι η συνεργασία είναι ένα από τα βασικά στοιχεία της ανθρώπινης εξέλιξης» είπε ο Ραντ.

Οι άνθρωποι είναι πιθανότερο να επωφεληθούν –και να επιβιώσουν- όταν συνεργάζονται με την ομάδα. Και, φυσικά, το να επιτραπεί σε κάποιον να παραμείνει μέρος της ομάδας -ή της κοινωνίας- και να επωφελείται από αυτήν, έχει άμεση σχέση με το εάν τα υπόλοιπα μέλη θεωρούν ότι είναι συνεργάσιμος. Έτσι, το ερώτημα αυτό που πρέπει να απαντηθεί είναι εάν υπάρχει κάποιο στοιχείο στην κουλτούρα των κοινωνικών δικτύων, που κάνει τους ανθρώπους να συμπεριφέρονται με κακό τρόπο.

Όταν η οργή γίνεται συνήθεια

Στο εργαστήριο Ψυχολογίας της Μόλι Κρόκετ, οι ειδικοί προσπαθούν να κατανοήσουν πώς τα μέλη της κοινωνίας λαμβάνουν αποφάσεις ηθικής φύσης.

Ένας από τους τομείς που διερευνούν είναι και πώς τα συναισθήματα κοινωνικής φύσης μεταφέρονται στο διαδίκτυο. Πιο συγκεκριμένα, προσπαθούν να καταλάβουν τον τρόπο με τον οποίο «αποτυπώνεται» στο ίντερνετ η ηθική οργή.

Μετά από ανάλυση εγκεφαλικών απεικονίσεων, ερευνητές έχουν καταλήξει στο συμπέρασμα ότι όταν οι άνθρωποι κάνουν κάτι για να δείξουν την ηθική οργή τους, τότε ενεργοποιείται το μέρος του εγκεφάλου που σχετίζεται με την ανταμοιβή.

Νιώθουν καλά, τους διακατέχει ένα αίσθημα ευφορίας. Αυτό είναι και το συναίσθημα που πιθανώς να τους αναγκάσει να επέμβουν και πάλι, εάν τους δοθεί η ευκαιρία.

Έτσι, εάν δουν κάποιον να συμπεριφέρεται με ένα τρόπο που δεν συνάδει με τα «κοινωνικά αποδεκτά», τότε σπεύδουν να το πουν και να διεκδικήσουν το δίκιο τους.

Ένα απλό παράδειγμα θα ήταν το εξής: Ένας άνθρωπος βρίσκεται σε μια παιδική χαρά με τα παιδιά του και βλέπει έναν ιδιοκτήτη σκύλου να μην μαζεύει της ακαθαρσίες του ζώου του.

Ενοχλημένος, του ζητάει να αναλάβει τις ευθύνες του και να μην βρωμίζει το χώρο όπου παίζουν τα παιδιά.

Ο «υπερασπιστής» του κοινού καλού αισθάνεται στη συνέχεια υπερήφανος για τον εαυτό του και πιθανώς να δεχτεί και θετικά σχόλια απ’ όσους βρίσκονται εκείνη την ώρα στον ίδιο χώρο.

Συζητάμε, όμως, για κάτι που είναι μέρος της καθημερινότητας των περισσότερων ανθρώπων και σε γενικά πλαίσια δεν είναι εξαιρετικά προσβλητικό. Οι περισσότεροι άνθρωποι είναι χαμηλών τόνων, συνυπάρχοντας ειρηνικά, και σπάνια βρίσκονται αντιμέτωποι με πραγματικά εξοργιστικές συμπεριφορές.

Η ιστορία είναι, όμως, πολύ διαφορετική όταν κάποιος ανοίξει το Twitter ή το Facebook.

«Περιεχόμενο που προκαλεί ηθική οργή είναι πολύ πιθανότερο να μοιραστεί

διαδικτυακά» λέει η Κρόκετ, και συνεχίζει: «Αυτό που έχουμε δημιουργήσει online είναι ένα οικοσύστημα που επιλέγει το πιο περίεργο και εξοργιστικό περιεχόμενο. Και αυτό συνδέεται με μια πλατφόρμα όπου είναι πιο εύκολο από ποτέ να εκφράσεις την οργή σου».

Σε αντίθεση με τον φυσικό κόσμο, στο διαδίκτυο δεν κινδυνεύει η σωματική σου ακεραιότητα όταν θα αποκαλύψεις μια ιστορία ή θα απαντήσεις σε ένα σχόλιο που δεν συνάδει με τα προσωπικά σου πιστεύω.

Την ίδια ώρα, στον φυσικό κόσμο, όταν κάποιος αποφασίζει να δράσει, τότε αυτό το γνωρίζουν μόνο όσοι υπάρχουν γύρω του εκείνη την ώρα. Αντίθετα, στα κοινωνικά δίκτυα το μαθαίνουν όλοι οι χρήστες της εκάστοτε πλατφόρμας.

«Η υπόθεσή μας είναι ότι ο τρόπος με τον οποίο έχουν σχεδιαστεί αυτά τα κοινωνικά δίκτυα μπορεί να μετατρέπει την έκφραση της κοινωνικής οργής σε συνήθεια» εξηγεί η Κρόκετ, και συνεχίζει: «Νομίζω ότι αξίζει τον κόπο να κάνουμε μια συζήτηση ως κοινωνία για το εάν πρέπει ή εάν θέλουμε η ηθική μας να ελέγχεται από αλγόριθμους, των οποίων ο βασικός στόχος είναι να φέρνουν χρήματα στους τεχνολογικούς κολοσσούς. Νομίζω ότι όλοι θέλουμε να πιστεύουμε ότι όσα αισθανόμαστε και βρίσκουμε μη αποδεκτά είναι ένα έμφυτο κομμάτι του εαυτού μας και όχι αντίδραση σε οτιδήποτε βάζουν μπροστά μας οι προγραμματιστές».

Πώς επηρεάζεται η συμπεριφορά

Ένας άνθρωπος που έχει ασχοληθεί εκτενώς με τον τρόπο που αλληλοεπιδρούν οι άνθρωποι μέσω κοινωνικών δικτύων είναι ο ελληνικής καταγωγής Νικόλας Χρηστάκης, επικεφαλής του εργαστηρίου Ανθρώπινης Φύσης του πανεπιστημίου του Γέιλ.

Η ομάδα του διερευνά τον τρόπο με τον οποίο τα κοινωνικά δίκτυα επηρεάζουν τη συμπεριφορά μας αλλά και πώς ορισμένα διάσημα πρόσωπα μπορούν να αλλάξουν δραματικά την κουλτούρα ενός ολόκληρου «δικτύου» ανθρώπων. Στόχος της έρευνας αυτής είναι να εντοπίζονται τα πρόσωπα που έχουν ιδιαίτερη επιρροή και στη συνέχεια να επιστρατεύονται για προγράμματα δημόσιας υγείας.

Για παράδειγμα, στις Ονδούρες, το μοντέλο αυτό χρησιμοποιείται για να ευαισθητοποιηθεί ο κόσμος σχετικά με τον εμβολιασμό. Διαδικτυακά, πάλι, οι άνθρωποι αυτοί έχουν τη δυνατότητα να μετατρέψουν ένα εχθρικό περιβάλλον, σε ένα όπου βασικές αρχές είναι η συμπόνια και η συνεργασία.

Ο κ. Χρηστάκης διερευνά τα κοινωνικά δίκτυα δημιουργώντας προσωρινές

κοινωνίες online. «Βάζουμε, για παράδειγμα, ανθρώπους να παίξουν ένα παιχνίδι δημόσιων αγαθών για να κατανοήσουμε πόσο ευγενικοί είναι» λέει ο ίδιος.

Στη συνέχεια, επεμβαίνει στο δίκτυο. «Τροποποιώντας τις αντιδράσεις τους προς τη μια κατεύθυνση μπορούμε να τους κάνουμε να είναι πολύ καλοί ο ένας με τον άλλο. Ή να πάρουμε τους ίδιους ανθρώπους και αλλάζοντας τις διασυνδέσεις μεταξύ τους να τους μετατρέψουμε κακοήθεις και ανόητους ανθρώπους, που δεν μπορούν να συνεργαστούν» εξηγεί.

Τι «πυροδοτεί» το trolling

«Μπορεί να πιστεύετε ότι υπάρχει μια μειοψηφία ψυχοπαθών online, τους οποίους ονομάζουμε τρολ, και σε αυτούς οφείλεται όλο αυτό το "κακό"» λέει ο Cristian Danescu-Niculescu-Mizil, από το τμήμα Πληροφοριακών Επιστημών του πανεπιστημίου του Κορνέλ.

«Αυτό που βλέπουμε, όμως, μέσω της έρευνάς μας είναι ότι οι φυσιολογικοί άνθρωποι, όπως εσείς και εγώ, μπορούμε επίσης να εμφανίζουμε αντικοινωνική συμπεριφορά. Για ένα χρονικό διάστημα, μπορεί να μετατραπείτε σε τρολ. Και αυτό είναι εντυπωσιακό» λέει ο ίδιος.Και τι πυροδοτεί το trolling, δηλαδή την αντικοινωνική συμπεριφορά online;

Κατά τον ειδικό, δύο πράγματα: το περιεχόμενο της συζήτησης –τον τρόπο δηλαδή με τον οποίο εκφράζονται οι άλλοι- και η διάθεση του εκάστοτε χρήστη. «Εάν δηλαδή είχατε μια κακή ημέρα, ή είναι Δευτέρα, τότε είναι πολύ πιθανότερο να τρολάρετε. Είστε πιο ευγενικοί το Σάββατο το πρωί» αναφέρει χαρακτηριστικά.

Ο Cristian Danescu-Niculescu-Mizil έχει δημιουργήσει έναν αλγόριθμό που προβλέπει με ακρίβεια 80% πότε κάποιος βρίσκεται κοντά στο να εμφανίσει σημάδια διαδικτυακής βίας.

Παρατήρησε, επίσης, πως όταν οι χρήστες έχουν χρόνο να σκεφτούν πριν αναρτήσουν ένα σχόλιο τότε αυτό βελτιώνει το περιεχόμενο των συνομιλιών, κάτι που είναι ωφέλιμο για το σύνολο της συζήτησης.Το θετικό της υπόθεσης είναι ότι παρότι αρκετοί άνθρωποι έχουν βρεθεί αντιμέτωποι με φρικτές συμπεριφορές online, η πλειοψηφία των αλληλεπιδράσεων είναι θετικές.

Την ίδια ώρα, η δικαιολογημένη ηθική οργή μπορεί να καταπολεμήσει αποτελεσματικά γεμάτα μίσος σχόλια στο Twitter, το Facebook ή άλλα κοινωνικά δίκτυα. Πρόσφατη βρετανική έρευνα έδειξε ότι τα αντισημιτικά σχόλια δεν αναπαράγονται τόσο γρήγορα ή τόσο πολύ όσο τα σχόλια των χρηστών που κατακρίνουν τις συμπεριφορές αυτών.

Όπως εξηγεί ο Cristian Danescu-Niculescu-Mizil, η διαπροσωπική κοινωνική συμπεριφορά διαμορφώνεται εδώ και χιλιάδες χρόνια. Τα κοινωνικά δίκτυα, όμως, υπάρχουν μόνο 20 χρόνια.

Και όσο η διαδικτυακή συμπεριφορά μας εξελίσσεται, πιθανώς να κάνουν την εμφάνισή τους και ορισμένα «σημάδια» -τα ψηφιακά ισοδύναμα των σημαδιών που φαίνονται στο πρόσωπο ενός ανθρώπου κατά τη διάρκεια μιας τετ-α-τετ επαφής – που θα βοηθήσουν στην εξομάλυνση των διαδικτυακών συζητήσεων.

«Είμαι αισιόδοξος…» λέει ο ειδικός, και ολοκληρώνει λέγοντας: «Είναι απλώς ένα διαφορετικό “παιχνίδι” και πρέπει να εξελιχθούμε…».

Με πληροφορίες από: Why nice people become mean online

By Gaia Vince, Mosaic

Πηγή: cnn.gr